

Kirjallinen kysymys KK 34/2026 vp

Anette Karlsson sd ym.

Kirjallinen kysymys Tilastokeskuksen rikos- ja rangaistustilastojen turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Tilastokeskuksen rikos- ja rangaistustilastot muodostavat keskeisen osan oikeuspoliittisen päätöksenteon, lainvalmistelun ja oikeusjärjestelmän toiminnan seurannan tietopohjaa. Tiedot rikollisuudesta, oikeusprosesseista ja seuraamuksista ovat tutkijoiden, viranomaisten, lainsäätäjien, median ja kansalaisten käytössä ja mahdollistavat pitkän aikavälin vertailukelpoisen analyysin yhteiskunnallisesta kehityksestä.

Tilastokeskuksen määrärahoihin kohdistuu hallituskaudella lähes kuuden miljoonan euron leikkaukset, mikä vastaa noin kymmentä prosenttia vuoden 2023 määrärahoista. Henkilöstömäärä on supistumassa noin 740 henkilötyövuodesta noin 600 henkilötyövuoteen. Määrärahavähennysten vuoksi Tilastokeskus arvioi uudelleen tilastotuotantoaan, ja tarkastelussa on useita kotimaisiin tarpeisiin tuotettavia säännöllisiä tilastoja, mukaan lukien rikostilastot. Tilastokeskuksen mukaan lopulliset päätökset lakkautettavista tai supistettavista tilastoista tehdään syksyllä 2026, ja vaikutukset näkyvät vuodesta 2027 alkaen.

Leikkaukset kohdistuvat erityisesti sellaisiin kansallisiin tilastoihin, joita EU-lainsäädäntö ei edellytä. Samalla henkilöstövähennysten arvioidaan todennäköisesti viivästyttävän myös EU:n vaatiman tilastotuotannon julkaisemista. Rikos- ja rangaistustilastojen supistaminen tai lakkauttaminen heikentäisi merkittävästi mahdollisuuksia seurata rikollisuuden kehitystä, arvioida lainsäädännön vaikutuksia ja käydä avointa, tietoon perustuvaa keskustelua rikos- ja oikeuspolitiikasta. Se heikentäisi myös oikeusjärjestelmän läpinäkyvyyttä ja voisi vaarantaa Suomen kansainväliset velvoitteet oikeustilastojen tuottajana.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo varmistaa, että Tilastokeskuksen rikos- ja rangaistustilastot säilyvät ja kehittyvät myös jatkossa, eikä mahdollisilla leikkauksilla heikennetä oikeusturvaa, tietoon perustuvaa päätöksentekoa tai Suomen kansainvälisten velvoitteiden toteutumista?

Kirjallinen kysymys KK 34/2026 vp

Helsingissä 14.2.2026

Anette Karlsson sd
Jani Kokko sd
Juha Viitala sd